

**STYELA CLAVA HERDMAN, 1882 (TUNICATA,
ASCIDIACEA) NIEUW VOOR NEDERLAND**

door

P. H. M. HUWAE en M. S. S. LAVALEYE

Leiden

Met 1 figuur

Op 11 III 1974 verzamelden de auteurs in de veerhaven van Den Helder een vijftal exemplaren van een tunicaat die nieuw voor ons land mag worden genoemd. Prof. dr. W. Vervoort, Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden, determineerde het dier als *Styela clava* Herdman, 1882. Drie exemplaren bevinden zich thans in de collectie van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden.

Styela clava werd voor het eerst beschreven door Herdman (1882) naar exemplaren die gedurende de Challenger-expeditie (1873-1876) werden verzameld. Hij noemt de soort „vrij algemeen” in de Japanse zeeën en zegt dat de dieren tot 7 cm lang kunnen worden. Tot 1953 was de soort alleen bekend van Japan, Korea, Siberië en de zee van Okhotsk. In 1954 beschreef Carlisle (1954) *Styela mammiculata* naar een viertal exemplaren die in 1953 bij Plymouth waren gevonden. Millar (1960, 1970) beschouwt *Styela mammiculata* Carlisle, 1954, als een jonger synoniem van *Styela clava* Herdman, 1882, en vermeldt dat deze soort op enkele plaatsen aan de zuidkust van Engeland voorkomt in ondiep water op havenwerken en stenen, soms zelfs massaal. A. W. Lacourt (pers. meded.) vond op 21 VI 1971 ook aan de andere zijde van het Kanaal, bij Dinard in Bretagne, een drietal exemplaren.

Nu de soort ook in Nederland is gevonden, lijkt het er dus op dat *Styela clava* zich aan het uitbreiden is. Huwae (1974) verwachtte de soort ook op andere plaatsen in ons land. Een vermoeden dat door de tweede vondst voor Nederland, gedaan door J. Joosten (pers. meded.) op 3 VI 1974 in de haven bij 't Horntje op Texel, werd bevestigd. Op 4 VI 1974 en 16 XII 1974 constateerden de auteurs bovendien dat *Styela clava* nog steeds in de veerhaven van Den Helder aanwezig was.

Styela clava is vrij gemakkelijk te herkennen. Ze kan volgens Millar (1970) een lengte van 12 cm bereiken, de tunica is leerachtig gerimpeld en de kleur is bruin. De vorm is langgerekt en de basis is duidelijk smaller dan de bovenzijde. De soort is door de auteurs steeds hangend onder stenen, iets beneden de laagwaterlijn, aangetroffen.

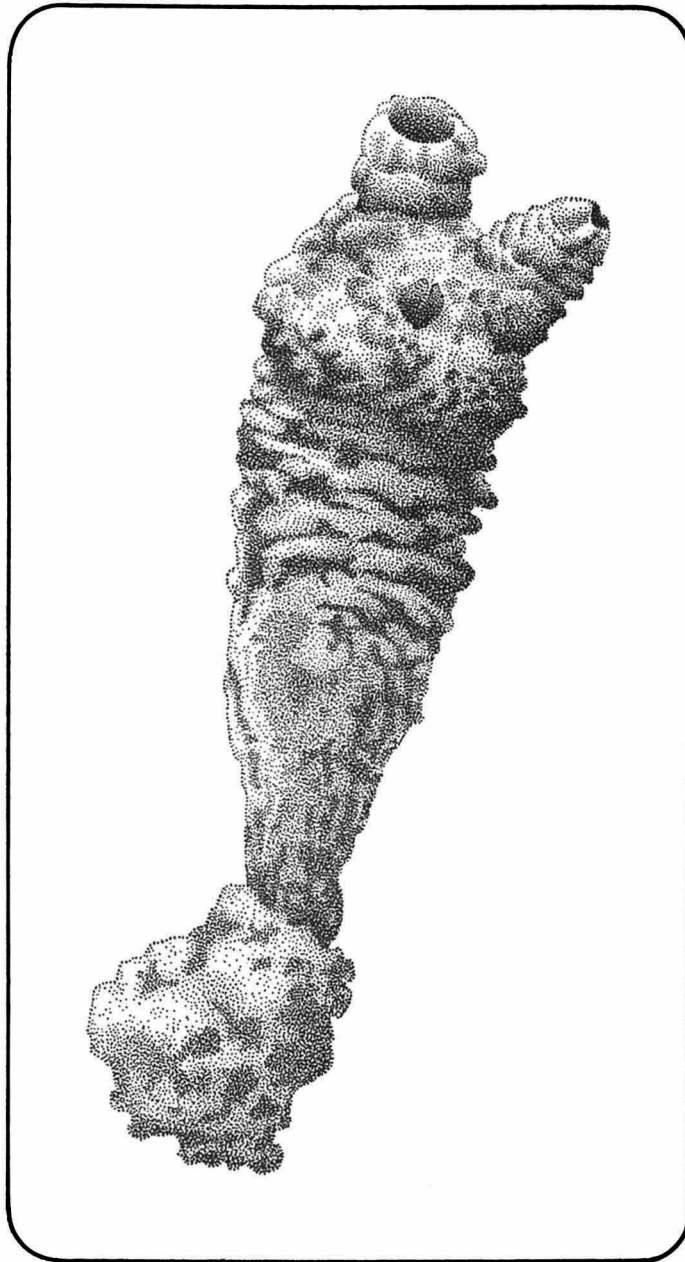

Fig. 1. *Styela clava* Herdman, 1882, naar een levend exemplaar, gevonden te Den Helder op 4 juni 1974; $\times 2$; H. Heijn del.

SUMMARY

Styela clava Herdman, 1882 (Tunicata) is recorded for the first time from The Netherlands.

LITERATUUR

- CARLISLE, D. B., 1954. *Styela mammiculata* n. sp., a new species of ascidian from the Plymouth area. — Journ. mar. biol. Ass. U.K., 33 : 329-334.
- HERDMAN, W. A., 1882. Report on the Tunicata collected during the voyage of H.M.S. Challenger during the years 1873-1876. Part 1, Ascidiae simplices. — Rep. voy. Challenger, Zool., 6 : 1-296.
- HUWAE, P., 1974. *Styela clava* Herdman, 1882, nieuw voor Nederland. — Het Zeepaard, 34 : 28.
- MILLAR, R. H., 1960. The identity of the ascidians *Styela mammiculata* Carlisle and *S. clava* Herdman. — Journ. mar. biol. Ass. U.K., 39 : 509-511.
- , 1970. British ascidians. — Synopses of the British fauna, (new ser.) 1 : 1-92.